

**Yttrande över landstingsrevisorernas rapport 5/2013,
Tillgång på vårdplatser – Styrningen på landstings- och
sjukhusnivå**

Vänsterpartiet föreslår landstingsstyrelsen besluta

att avge yttrande över landstingsrevisorernas rapport 5/2013, Tillgång på vårdplatser – Styrningen på landstings- och sjukhusnivå, i enlighet med nedan.

Vänsterpartiet beklagar att landstingsrådsberedningen inte svarar på revisorernas yttrande, utan istället väljer att svara med de standard svar som majoriteten alltid framför när frågor om bemanning berörs. Landstingsrådsberedningen anser att det redan bedrivs ett strategiskt arbete kring kompetensförsörjning, men redogör inte närmare för det, samt lyfter att en stor riktad lönesatsning görs.

Vi är också förvånade över att yttrandet till landstingsstyrelsen skiljer sig så markant från det yttrande som kommer från hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen påstår att det finns en nära samverkan med personalfunktionen inom landstingsstyrelsens förvaltning, men dessa två instanser verkar ha helt olika bilder av det aktuella läget och vad som bör göras, vilket är ytterst oroväckande.

Revisorerna lyfter många andra områden som inte bemöts överhuvudtaget. Övergripande får vi veta att det är respektive verksamhet som har ansvar för att ha tillräcklig bemanning för att uppfylla sitt uppdrag. Det är inte ett tillfredsställande svar från de ytterst ansvariga politikerna i dagens läge. Revisorerna gjorde en gransking av vårdplatserna år 2010 och visade redan då på en besvärlig situation. Landstingsstyrelsen svarade då att fram till 2015 skulle 500 nya vårdplatser öppnas. Men allt pekar på att de disponibla vårdplatserna snarare minskat sedan 2010. Strategin att hänvisa till avtal och respektive verksamhet har inte fungerat hittills.

Revisorerna har haft att syna underskottet på disponibla vårdplatser och att överbeläggningar och utlokaliseringar av patienter är på för hög nivå. Då bristen på sjuksköterskor ofta lyfts fram som orsak har revisorerna även granskat styrningen av bemanningen. De kommer fram till att ett mer samlat grepp behöver tas över personalsituationen. Med ett samlat grepp åsyftas inte enbart utbildning, kompetensutveckling och lönebildning, utan flera andra aspekter lyfts också som får stå obesvarade.

En är behovet av att se över personalmixen, i synnerhet Karolinska har en hög andel sjuksköterskor och läkare och en låg andel undersköterskor och tjänster inom vårdnära service, i jämförelse med andra akutsjukhus i Stockholms län samt i övriga landet.

Även den höga personalrörligheten i landstinget problematiseras. Här svarar yttrandet att ett visst mått av personalomsättning är både sunt och oundvikligt. Det tycker vi är bekymmersamt. Vi träffar regelbundet personal som arbetar inom tunga områden som förlossning och akutmottagningar som uttrycker att den höga rörligheten allt oftare för med sig att det saknas mer erfaren personal. I och med Framtidens hälso- och sjukvård så ökar nu rörligheten ytterligare från en redan hög nivå – detta är ett problem som inte kan avfärdas.

Revisorerna lyfter lönefrågan för sjuksköterskor, men ger inget färdigt svar på hur den ska lösas, även om landstingsrådsberedningen väljer att tolka det som att revisorerna anser att lönerna ska höjas och därför svarar med den riktade lönesatsning som gjorts. I yttrandet framförs även att generella åtgärder är relativt verkningslösa. Det sistnämnda står dock utvecklat och vi får inte veta vilka erfarenheter som motiverar den synpunkten eller vad som åsyftas. Vänsterpartiet är av den uppfattningen att det största felet med den lönesatsning som nu görs är just att den är allt för godtycklig och inte tillräckligt generell.

Revisorerna lyfter att konkurrensen om personalen ökar i takt med antalet nya vårdaktörer och att det saknas en konsekvensanalys för personalförsörjningen i samband med införande av nya vårdval. Detta kommenterar inte yttrandet. I samband med att specialistvård flyttar ut från akutsjukhusen till privata vårdgivare så konkurrerar dessa om erfarna sjuksköterskor, ibland med betydligt högre lön. Redan idag kan vi konstatera att mer kvalificerad personal flyttar ut från akutsjukhusen till såväl lättare som bättre betalda arbeten. På Karolinska Sjukhuset är det redan ett accelererande problem som urholkar en bra mix av erfarna och nytexaminerade sjuksköterskor. Vad händer då med den högspecialiserade vården?

Revisorerna ser även att ett accelererande arbetsmiljöproblem närmar sig ett sorts moment 22. Avdelningar som under långa perioder måste acceptera 2-3 överbeläggningar dagligen blir i princip konstant underbemannade, vilket riskerar att skapa en ond cirkel med hög personalomsättning och höga sjuktal. Inte heller detta kommenteras. Ett förslag från revisorerna som står obesvarat är att ta fram nyckeltal för bemanning per vårdplats för att kunna åskådliggöra personalens arbetsmiljö och patientsäkerhet vid överbeläggningar och utlokaliseringar. Hur ser den styrande majoriteten på allt detta?